D·N
1/8 1948

Västeuropa och USA

Den tredje ståndpunkten och den tredje kraften — dessa ord, som i Frankrike används för att beteckna avståndstagande gentemot extremister till höger och vänster, har börjat vinna burskap även som paroll för en utrikespolitisk instillning. Mellanpartiernas roll i Frankrike motsvaras, säger man, av Västeuropas i världen. Det gäller för Västeuropas socialistiska eller socialradikala demokratier att markera sin självständighet mot både öster och väster, mot den ryska diktaturen likväl som mot den amerikanska kapitalismen. Att denna tanke kan tillgripas som ett nödanka re av oroliga utrikesministrar, som behöver något slags förgyllning av sin isoleringslinje, är icke ägnat att förvåna. Den har emellertid en viss resonans även bland andra, särskilt inom radikala och intellektuella kretsar. Några uppsatser i de senaste numren av tidskrifterna Samtiden och Prisma är goda exempel härpå.

Med hänsyn till det faktiska läget i världen framstår synpunkten som en form av verklighetsflykt. Ekonomiskt är Västeuropa totalt beroende av USA. Sändningarna över Atlanten är i ordets mest egentliga mening ett livsbehov för de europeiska folken; utan krediterna från det s. k. kapitalistländet kunde exempelvis den socialistiska regimen i England inte fullföja sina planer. Militärt är läget detsamma. Ingen betvivlar väl att de ryska truppmassorna på några dagar eller veckor skulle översvämma Europa, såvida inte den väldiga reserven funnes på andra sidan Atlanten. Atombomben i USA:s hand är den enda garantin för Västeuropas fred och frihet. Det finns inte skäl att vara upprörd eller förfärad över detta faktum eller att försöka dölja det bakom förljugna fraser. Friheten har alltid varit värnlös utan makt. Den uppgift att skydda en bräcklig humanitär kultur som så länge främst varit den brittiska flottans tillkommer i dag i första hand det amerikanska flygvapnet. Man kan beklaga att friheten behöver maktmedel, men det är dumt eller tarvligt att utifrån denna ståndpunkt göra anspråk på moralisk överlägsenhet gentemot de makter som beskyddar vår svaghet. Lika dumt eller tarvligt som då ci vilisten förklarar sig förakta soldaten därför att denne står i väldets tjänst. Lika dumt eller tarvligt som då en rad svenskar under kriget nedlåtande talade om galenskapen hos samtliga krigförande, trots att vår framtid beroddе på den ena partens seger.

På detta svaras från den tredje ståndpunktens anhängare att USA handlar i eget intresse; därför finns intet skäl till sympati eller tacksamhet. Den enklaste repliken på detta argument är att om USA i sitt eget intresse handlar på ett sätt som ekonomiskt och politiskt gagnar Västeuropa, visar detta en intressegemenskap som borde vara grundvalen för en fast och varaktig samverkan. Men det blir tillfogas att förestämningen om den amerikanska politikens egoism är oriktig. Som tunga på vågen då denna politik formas tjänstgör utan tvivel ett motiv som med skäl kan kallas idealistiskt: viljan att hjälpa Europa, med vilket det amerikanska folket känner sig höra samman på grund av gemensamma kulturella och moraliska traditioner och på grund av härstammingen från Europas folk. Att bortse från denna faktor i USA är lika orimligt som att förneka att vår egen känsla av gemenskap med t. ex. de nordiska folken har andra och djupare rötter än det materiella intresset.

Ett huvudskäl för önskan att dra en västeuropeisk frontlinje mot USA är föreställningen att denna stat representerar kapitalismen och reaktionen. Den utbredning denna föreställning vunnit under de senaste åren är ett bevis på att den, kommunistiska propagandan påverkar även grupper som i princip säger sig genomskåda och förkasta den. Ty för den ojämförligt största delen av sitt folk är USA säkerligen det land som från i västerländet allmänt godtagna synpunkter står främst. Välståndet är stort och har utsträckts till allt större grupper, jämlikhet präglar umgänget mellan människor, yrkes- och konsumtionsval är fritt, undervisning, såväl lägre som högre, står mer än i något annat land öppen för alla, socialreformismen vinner ständiga framgångar, den politiska och kulturella debatten är fri, livlig och högtstående. På det område som av gammalt är USA:s största svaghet — behandlingen av vissa etniska och religiösa minoritetsgrupper — pågår för närvarande ett framstegsarbete utan motstycke; det är tillräckligt att erinra om att det antal negrer som får rösta och röstа fritt beräknas vara flerdubbelt större vid det kommande valet än någonsin tidigare. Endast den som i en genomförd socialisering ser det enda nödvändiga har rätt att se USA som efterblivet. — eftersom arbetarna, bättre ställda än någon annanstans i världen, vägrar att ställa sig i socialismens tjänst.

Den tredje ståndpunkten framstår jämväl som en reträtt linje för dem som över huvud finner det besvärligt att ta ståndpunkt mellan öst och väst. Det talas om de utomordentliga svårigheter ett sådant val möter — som om icke våra värderingar: självstyrelse, frihet, tolerans, humanitet, i dagens läge gäve en säkrare vägledning än den som i regel stått politiskt väljande människor till buds. Inför de svårigheter som framhäves tar sig den tredje ståndpunkten som en utväg: man angriper både USA och Ryssland och identifierar sin egen åsikt med ett komnande idealiserat Västeuropa. Gentemot denna attityd finns det fog att erinra om att själva den allmänt kritiska inriktningen — såsom författaren Erik Lindegren påpekar i Prisma — förutsätter medborgerlig frihet och att denna frihet i Västeuropa och i världen överhuvudtaget är hjälpa på amerikansk makt och amerikansk villighet att hjälpa.

Från förstörelsen kring Ponte Vecchio i Florens

Konstintryck från Italien

KRIGSSKADORNA i Italien märks mer än jag hade trott. Järnvägsstationerna och fabrikerna, särskilt i Norditalien, är hårt åtgångna, och alla brour tycks vara provisoriska, men reparationsarbetena pågår överallt för fullt. En del värdefull arkitektur har naturligtvis också skadats, men konstverken har i de flesta fall varit skyddade på ett eller annat sätt, och om de inte hålls tillgängliga för allmänheten, beror det på att de restaureringar och nyuppställningar som evakueringen givit tillfälle till inte hunnit genomföras. I Milano märktes förstörelsen mest; hela kvarter var demolerade. Palazzo di Brera stod under reparation, och konstsamlingarna var magasinerade; endast några av de mest berömda verken — Piero della Francescas "Tronande madonna", Giovanni Bellinis "Kristus begräter", Rafaels ungdomsverk "Io Sposalizio", och Tizianporträtt etc. — hade samlats i ett litet rum, där de med särskilt tillstånd kunde få besös. I det klosterrefektorium som rymmer Leonardos Nattvard var långväggarna och taket skadade, men det berömda målsterverket är nog inte stort värre åtgånget än det på grund av sin ödesdigra teknik var redan före kriget; det är som bekant målat med olja — inte al fresco — direkt på väggen. Tydligen hade refektoriets båda bakmälade korsväggar varit skyddade av sandsäckar. Kyrkan San Ambrogio i närheten var oskadad, men Ermanites klostergång vid dess sida var ihopstörtad. Man höll emellertid på att bygga upp den igen med kapitäl och andra byggnadsrester som kunnat letas fram ur ruinhögarna.

Återställandet tar sin tid. I Florens stod skulpturläarna alltjämt ouppackade i Casa Buonarroti, Palazzo Pitti var i ordning, men Uffizierna ämna inte öppnade vid nitt besök i juni; man hoppades emellertid få nyordningen färdig under sommarens lopp. Då kommer väl också battisteriets bronsportar att framträda i sin nya eller rättare sagt gamla glans; på dessa Ghibertis mästerverk, som för närvarande lär förvaras i Uffizierna, har nämligen patinan avlägsnats, så att den ursprungliga förgyllningen kommit fram.

Uffizierna byggnad har undgått förstörelse, men den tickta glog som över Ponte Vecchio ledde till Palazzo Pitti, så att man inomhus kunde gå från det ena museet till det andra, har blivit avbruten på ett par ställen. Ponte Vecchio var den enda bro över Arno som tyskarna skonade vid sitt återtåg, men för att hindra förföljarna att använda den sprängde de stora partier av den gamla bebyggelsen intill, så att ruinhögarna kom att belamra brohuvudena och stänga tillfarten. Märkligt nog höll en del av de gamla palatsens fasteingstorn stand även mot den moderna förstörelsetekniken och gör en egendomlig effekt där de ensamma står kvar i förödelsen.

Det är inte alltid så lätt att få reda på vad som förstörts och vad som finns kvar. Jag var angelägen att få se Piero della Francescas fresker i Arezzo, men tyckte mig ha läst att de blivit skadade. Före avresan hörde jag mig förgäves för hos de italienska instanser i Stockholm som kunde tänkas ha reda på saken. Förfrågningar på Cooks och CIT:s resebyråer i Venedig och Florens gav lika klent resultat, och konduktören på chaufförен på turistbussen Florens —Arezzo—Perugia hade inte ens hört på den kyrka, San Francesco i Arezzo, där freskerna finns. Med den tillmötesgående vänlighet och den obundenhet av reglementen och avtal som utmärker södems folk frågade de sig emellertid fram i Arezzo, körde upp med den stora turistbussen framför San Francesco portal och gjorde ett uppehåll som tillät mig och det fåtal andra passagerare som var att under en kvart gå omkring oss åt anblicken av de oskadade freskerna i deras enastående renhet och fägа. — Ett par veckor senare läste jag i en tidning att trukten av Arezzo hemsökts av en fordubvning och att man befarade att freskerna i San Francesco tagit skada.

Den skada som förorsakats av konstverkens förflyttning vid evakueringen är kanske i själva verket större än den som krigföringen åstadkommit. I målningssamlingen i det Ålderdomliga Perugias Palazzo del Municipio — berömt för sina verk av Perugino och Pinturicchio, men inte mindre förnglande på grund av sin rikedom på arbeten av primitiva umbriska mästare — såg man åtskilliga målningar som flagat under transporterna, andra var borta för restaurering.

Massor av Italiens flyttbara konstskatter tyckes under kriget ha skickats till Vatikanen, som anteos gå säker för bombningar. En del är ännu kvar i Rom; i Galleria Borghese kan man t. ex. se deponerade målningar från Neapel. Men inte ens Roms egna konstsamlingar har till fullo återställts efter kriget. I Termenmuseet är t. ex. övervämingen stängd, och några av samlingens yppersta verk, bl. a. Venus från Cyrene, den knäböjande ynglingen från Subiaco och nilhästen, får nöja sig med en dålig, fuck städbelysning i bottenvåningen.

Men det har gjorts och görs i Italien alltjämt mycket för att vårda konstverken och presentera dem så fördelaktigt som möjligt. I Sixtinska kapellet frapperas man av hur färgrikt Michelangelos takmålningar nu framträder och tycker sig inte ha sett dem riktigt förr. Delvis beror väl den nya verkan på rengöring och restaurering, men belysningen är också bättre ordnad; ena dagen har den arrangerats med reflexer från de öppnade fönstren på solsidan, andra dagen — då det är mulet — med strålkastare från fönsteravstet, sen. Ytterста domen på fondväggen är inte i lika gott skick; konstnären mellan de ljusare och de av gudstjänsternas vaxljus nedsotade partierna tycks ytterligare ha skärpts. Men kompositionens verkan är knappast mindre mäktig för det. Appartemento Borgia med Pinturicchios alltför ofta förbiedda freskor står under reparation, och detsamma är fallet med Pra Angelicos rum. I den skånaste av Rafaels "stanzer" är "Dispután" också dold bakom konservatorns ställningar och skynken, men man kan ju trösta sig med att ägna så mycket mer tid åt den obeskrivligt sinnrika och behagfulla kompositionen hos "Skolan i Aten".

Rafael har fått hedersvalen i Vaticanens i nya lokaler inflytande målningssamling, men förklaringstavlan, som dominerar, hör knappast till måstarens lyckligare verk; på utspelarsalen och eljest ängen licensast att man rent av kommer att tänka på en baletpantomim, och tapisserierna efter hans kartonger tycker vi nu vara alltför tavelmässiga och inte gå upp mot den dekorativa och textila stringens äldre franska hauteliise som hänger i en närbelägen sal.

Över huvud kan jag, när jag efter så lång tid återser Italien, konstatera en förskjutning i min smak till förfel för tidigare epoker än måstare. När jag i höstas på 1920-talet för första gången kom till Venedig fascinerades jag av Carpaccios verk och av Bellinis fräkt naiva och inträngande tonfall jag helst lyssnar till i lagunstaden. I Florens fängslade mig Botticellis och Filippo Lippis och Benozzo Gozzolis och Masaccios, och jag tyckte att de egentligen bättre än deras fyller sin uppgift i arkitekturen. Denna gång upplevde jag att de gotiska "kyrkan Santa Croce tive" ligger i tiden och kommer också till synes i behandlingen av verken. I kyrkan Santa Croce i Florens håller man t. ex. på att befria fresker av Giottos skola från överkalkningar och — om jag uppfattat saken rätt — också från alträn i renässans och barock som byggts upp framför dem.

*

Övervädligad av den rikedom på värdefull gammal konst som överallt möter en i Italien har man litet svårt att intressera sig för det moderna. Man kan rent av förstå att fransmännen fann tycket av det konstnärliga arvet så tungt att de yrkade på att museerna och all gammal konst skulle förstöras. Om man t. ex. i Rom kommer från det flänslända lilla museet för etruskiska och romerska antikviteter, som är inrymt i Villa Papa Giulios kring en red trädgårdar med fontänanläggning utomordentligt behagfulls grupperade pavilijonger, till det pompöst klumpiga museet för modern konst, beläget litet högre upp i Valle Giulia, beröder det en viss anströngning att ställa om mottagaren, och man överraskar sig med att känna sig mer stimulerandet av sparverksamheten motverkats. FC: näringslivet är det, skoun br Bramstorp betonade, ett grundvillkor, att det inte botas av en förstående omkastning från den ena till den andra förutsättningen — vare gäll måste i stället vara, att produktionsapparatens effektivitet höjes. Det är ju också förutsättningen för en utvidgad socialpolitik.

Hästens val gäller fortsatt social framstegspolitik eller socialisering.

Importplanens innehåll utvecklas av Finanstidningen:

Såsom framgår av de anförda siffrorna har i den nya planen importen av sådana grundläggande industriföremål, som järn och stål, metaller och kemikalier nedskurits till närmast betydelselös belopp, vilket är så mycket mer berättigat, som försörjningsläget i fråga om dessa varuslag redan förut var ansträngt. Förvetenligt måste resultatet bli, att ett flertal industrigrenar — bland dem verkstäderna och skeppsvarven — inom kort få att möta en ytterligare skärpt materialsituation med till åventyrs vittgående produktionsinskränkningar som oundvikligt följd. Den i absoluta tal ojämförligt kraftigaste nedskärningen har emellertid drabbat importen av konsumtionsvaror, vilket uppenbarligen kan befaras utlösa en hämmande effekt inom snart sagt alla produktionsområden. I första hand drabbar givetvis industrins uthyggnads- och rationaliseringsplaner, men därutöver kan befaras att det så småningom sig möjligt att på ett tillfredsställande sätt underhålla den redan förefintliga maskinella utrustningen.

Det är i denna situation som statsministern talar om hur förträffligt allting har skötts. Sannerligen en anspråksfös man.

Den liberala fackföreningsrörelsens målsättning innan socialismen fick övertaget inom arbetarnas fackliga organisationer har alltmer vimst sig riktig och i fråga om det rent fackliga arbetet också fullföljts, hävdar Tore Königson i en ledande artikel i Sundsvalls Tidning (fp):

Även när det gällde tron på de fackliga möjligheterna var det liberalerna, som fick rätt. I dag nöjer de båda parterna på arbetsmarknaden som i styrkeförhållande ganska jämställda parter. Och inte bara det. Hela den fackliga utvecklingen i Sverige har gått efter liberala linjer. Detta erkändes utan vidare av en sådan facklig teoretiker som Sigfrid Hansson. Icke förty har den svenska fackliga ledningen alltmer börjat viss tecken till att vilja anamma fackföreningsrörelsen i en socialistisk utveckling. I en sådan utveckling måste emellertid den fackliga rörelsen — i den mening svenska arbetare hittills lärt känna den — gå under. En socialistisk fackföreningsrörelse är, som påpekats av både socialistiska och icke socialistiska fackliga teoretiker, en motsägelse i själva begreppet. En fri fackliig rörelse måste vara liberal och fordrar ett ekonomiskt liberalt samhälle som verksamhetsområde.

PRESSGRANNAR

Statsministerns spekulationer kring smör och kött i olika länder finner Göteborgs Handelstidning (fp) liksom Dagens Nyheter och socialstyrelsen skälligen, värderar:

På det sättet kan mycket bevisas. Ett kilogram vetebröd kostar en genomsnittlig arbetare 17 minuter, en arbetare, en svensk 55 minuter, ett par sulor fordrar amerikanen på 7 timmar och 15 minuter, svensken på 16 timmar och 15 minuter. Är det fråga om ylleunderpor blir siffran i ena fallet 24 minuter, i andra fallet 2 timmar och 20 minuter. Här står sig Krängel-Sverige tämligen slätt i jämförelsen. Tänker hr Erlander emigrera?

Han har kanske tänkt sig en framtid där som statsstiker.

Provår med dåligt resultat kalla socialdemokraterna tre år vid makten av Svenska Dagbladet (Ds) som bl. a. uppehåller sig vid den andel socialiseringstendenserna har haft i vanstyrespolitiken:

Den doktrinära socialiseringsinriktningen har haft en mycket ofördelig inverkan på näringslivets produktivitet och direkt förverkat stabiliseringen av samhällsekonomin, i det att det nödvändiga en skärpning på produktionssidan av de olägenheter som Dagens Nyheter påtalade i fredags — ökning av lyxförbrukningen på bekostnad av den nödvändiga produktionen respektive rationaliseringshämmande kvoteringar av råvaruutfildelningen —, kan denna skärpning av priskontrollen inte hälsas med tillfredsställelse.

Invänden blir främst inte att storindustrin klämx åt, utan att stora grupper av småföretagare, särskilt handelsgrupperna, får se sina i många fall redan förut knappa marginaler krympa ytterligare. Det är tydligen främst på dem som regeringen söker vältra över de bördor dess egen politik gjort oförsvarlig.

Skärpt priskontroll

Regeringens nya provisoriska direktiv för prisåkontrollen innebär en skärpning av det hittillsvarande systemet sådant detta har tillämpats i praktiken. Prisförhöjningar får inte medges annat än i undantagsfall. Uppkommande kostnadsökningar skall regelmässigt bäras inom förefintlig marginal. Förluster på enstaka varor utgör inget motiv för prishöjningar, säges det, så länge verksamheten i sin helhet inte drivs med ormiligt låg avkastning. Höjda arbetslöner får i princip inte utgöra motiv för prishöjning.

Det är således frågan om ett i det närmaste fullständigt prisstopp. Anledningen till att sådana provisoriska bestämmelser har utfärdats nu "i avvaktan på provningen av frågan om de allmänna grunderna för den prisreglerande verksamheten i riket" är utan tvivel främst av politisk art. Regeringen anser sig skyldig att avlägga denna tribut till tack för överenskommelsen med organisationerna för någon tid sedan.

Kan dessa priskontrollbestämmelser bidra till ökad återhållsamhet i de stora intressegruppernas inkomstkrav, måste de också säges fylla en väsentlig uppgift i den tyvärr alltför sent påbörjade stabiliseringsaktion som exempelvis Dagens Nyheter klart förordade redan 1946. Ur den synpunkten är bestämmelserna således förståeliga. Emellertid synes regeringen själv ha förfuskat även denna verkan genom att framhålla att höjda arbetslöner inte i princip får utgöra motiv för prishöjningar, vilket på sina håll kan fattas som en uppmuntran till ytterligare sprutvirkel olyckliga lönеaktioner. Då bestämmelserna i övrigt måste innebära

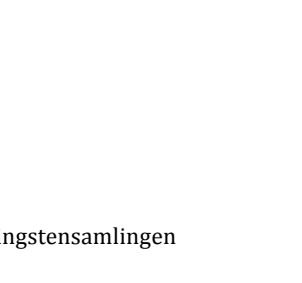

Ingen segelvind, men kampanda i Sjövärnskårens rikstävling

Grubbarna ser inte precis ledsna ut, fast seglen hänger slaka och fördagsreppatten måste installas.

De kåcka grabbar som deltar i Sjövärnskårens rikstävling i Stockholm hade otur med vinden vid kappseglingarna i lördags. De fick stå och vissla i stiltern efter den, men någon riktig fart blev det inte på Jollarna. Kommendörkapten Adlerstråhle inställde efter två starter i vänstan på söndagsbriisen. 125 aspiranter från hela landet i åldern 15—18 år är med i tävlingarna, som pågått sedan onsdagen. På söndag blir det kappredd från Djurgårdsbron till Sjöhistoriska museet.

— Inte klagar en sjöman på värmen, säger kommendör Göста Bernadt, chef för Sjövärnskåren, på tal om hettan och pojkarnas strålande humör i herrgårdsgången i torsdags. Den ingick i en serietävlan, vilken fyrmannalaget från Kalmar Flottiljs Vänner efter en hård strid med Stockholm. Orexundslaget med juniorminister och andra stjärnor hade ingen svårighet att forsa till segrar i sinnsmomentet, och göteborgarna klarade sig bäst i signalering. Kappseglingen vid Stora Värtan på lördagen måste inhiberas på grund av dålig vind. Bästarna låg mest och smågappade i solgiltret, och efter två starter, som tog alltför lång tid, beslöt man att vänta på en eventuell söndagsbris ute vid Fjäderholmarna.

Söndagens kappredd med start vid Djurgårdsbron började vid 14-tiden. Målet är Sjöhistoriska museet, där amiral Ekstrand förrättar prisutdelning.

Sjövärnskårens rikstävling är en sammandragning av goda sjöelitexemplarer, som i sommar deltagit i kårens läger runt Sveriges kuster. Organisationen, som den nu ter sig, är endast en månad gammal. Den 1 juli övergick man mänstag hem efter en hård strid med landstskluben" till en sammanslutning av militärkårt snitt.

Lizt

Folklig trubadur

NAR LEVI RICKSON, alias Jeremias i Tröstlösa, i dagarna fyller 80 är kommer säkerligen en mycketnet svenskt folk, i synnerhet av äldre generationer, att ägna honom en tacksamhetens tanke. Hans popularitet är helt visst lika grundmurad som en del yngre trubaduirers. Till bemärkelsedagen föreligger nu hans samlade diktning under titeln *Jeremias bok* (Saxon & Lindström, 12:50), en stadig lunta, prydd med vackra illustrationer av Georg Lagerstedt och inledd av en monogrvlisk essä av Erik Hj. Linder. Denna essä, som vittnar om starkt personligt engagemang, teckнar inte bara de yttre konturerna av Levi Ricksons liv: den sätter också med säkker hand in Jeremias i Tröstlösa i hans litteraturhistoriska sammanhang. Det är ju frågan om en folklig diktning, "ett spelmanstynne", som Linders karaktäristik lyder. Dess rötjang är Närke: sina bästa visor har Jeremias skrivit på närkingarnas landsmål. Visan om "Mins tattares svartöjda Emma", "Tess lördan", "En borde inte sova" och många andra välkända sumner lever, i uttryckets egentligaste bemärkelse, på folkets läppar — och är värda att leva där, ty i sin förening av humor och vemod är de genuint folkliga och samtidigt alltigenom äkta uttryck

främmande för italienisk naturalism från 1880- och 1890-talen än för Apollo från Veji. Man finner mycket aktickligt och salongsmässigt måleri, men inte mycket som fängslar uppmärksamheten. Bland det som fastnat i minnet kan jag förutom målningar av Chirico och Campigli nämna skulpturer av Martini, en nyligen bortgången konstnär, som tyckes mig vara en fin och ursprunglig begåvning.

Av nyheterna på arkitekturens område framträder den som inte på länge varit i Italien naturligtvis mest av de radikala förändringar som gjorts i Roma stadsbild under Mussolini-åren. Att mycket av det antika fritagits är naturligtvis gladjande, men ingreppen har gjorts mycket hårdhänt, och resultaten är i många fall diskutabla. Att det förfärliga Viktor Emanuelsmonumentet blivit helt fristående är fatalt; först därigenom har det blivit verkligt fördärvbringande för Capitolium och hela omgivningen. Och Via del Impero — eller Via dei Fori, som den nya paradgatan nu omdöpts till — ligger mestadels öde i solgasset, erinrande om de trimuftig som lyckligtvis aldrig blev av — en trist funktion. Den fascistiska eruns arkitektur har med sin nyromerska hårdhet och sitt behov att representera och imponera, berövingspunkter med nazismens preussiska soldatiska ärd, men är kanske litet tyngre och pråligare. Även den icke-officiella nyare arkitekturen i Italien verkar tyngre än på nordligare breddgrader, men det hör väl närmast samman med ett klimat där den funktion inte är att slippa in så mycket ljus som möjligt i bostäder och arbetslokaler, utan att skydda mot all och värme med små fönster, tjocka murar och höga rum.

Yngve Berg

Falun varmast med 33 grader

Lördagen blev för Stockholm den varmaste dagen hittill, i år och hetare än någon dag i juli före året. 20,6 grader uppmättes i Observatorielunden, som ligger gamla svalt, och 32 grader i Bromma, som brukar vara mer hett; den allmänutfälna siffran torde ligga någonstans mittemellan. Fredagens maximivärme stannade vid 28,5.

Mellersta Sveа- och Götaland och norra Tyskland ligger för närvarande helt under ett kryssande högtrycksbälte. Västerås och Falun var värst med 33 grader. Bjuråkre i Hälsingland hade 31, men sedan svalnade det tvärt, Haparanda 18 och längst upp i norr 11—12 grader, molet och regnvarkter. Söderut kan man glädja sig åt en del västliga vindar, framför allt vid kusten, som lyr sidan av värста hettan. Göteborg hade under 28, Malmö både 29 och ännu ett pinnhål högre.

I Västliga vindar svalkade även London, där temperaturen sjönk sju grader på ett dygn till omkring 25. Rysland har motatsen till värmebölja just nu, kyliga vindar från norr hållet temperaturen kring 12 grader, och samma väder har östra Finland fått.

Allmänyttan reglerar lån av försvarsmateriel

— Tillstånd att låna materiel från försvaret ges av armé-, marin- och flygförvaltningarna, om enligt försvarschefens skäl materialen användas till ett allmännyttigt ändamål, förklarar kanslirådet Adlercreutz på försvarsdepartementet med anledning av en uppgift att socialdemokratiska ungdomsförbundet fått låna en del utrustning på Gotland, medan åtskilliga andra politiska organisationer fått avslag på liknande framställningar.

— Vid fem eller sex tillfällen under vårens lopp har det hänt att vederbörande sökande inte funnit sig i stepelsen förvaltarna avvisande besluit och gått vidare till regeringen. På det sättet skaffade sig HLF tillstånd att låna utrustning för att tävling på Gotland. Skararbons lära ungdoger fick avslag på en framställning att låna bord, stolar och matkantiner för ett riksmöte denna helg. Men gick vidare till regeringen, som tillmade tillståndet. Om ungdomen på Gotland och barnavårdsmänden i Visby också hade övervägt armeförvaltningens avslag hos regeringen, så hade säkerligen tillstånd lämnats Mussolini-åren. Att mycket av vad Adlercreutz.

för en karaktärsfull poetisk individualitet. Det är ingen banal tillverkare av slagdänger med förment anknytning till folkliga sfärer som skrivit dessa dikter. I sin art, på sitt område, är Jeremias i Tröstlösa lika äkta som den Fröding som skrev trallar och refränger på det värmländska tungomålet. Men naturligtvis när han den folkliga poesin sin starkt märkbara begränsning; när han överger landsmålet och bondlivet och tar sig med mer högtidlerna motiv kan han alltför ofta hamna i det banala och klichémässiga. Där märker man att han har sin tyngdpunkt i 90-talslitteraturen, men han ligger inget nytt till hidden av detta skede, det hela blir ett eket sällan mer än typiskt epigonlyrik.

Nej, vill man träffa den riktige Jeremias i Tröstlösa, får man hålla sig till hans oknstlade, varma och sångbara visdiktning, som har så djupa rötter i svenskt folkliv. Där har han inmutat sitt egentliga område, över vilket han härskar som en gränsprängd och leende patriark.

Johannes Edfelt.

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.